

Dr. Ramaseter
1. Díszter 2. Ilc. 8.

Julius 26 Péntek

5689 év Tamuz 18

JK KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS
Str. Gola No. 20. Telefon 14-35

hirdetési irodák vesznek fel

Állami spicli-tenyésztés

Vannak országok, különösen azok, amelyek fölünk nyugatabbra esnek ahol az agent provokátorok, denunciació és hasonló dolgok becselenszámába mennek. Angliában például egészen biztosan társadalmi megvetésnek tenné ki magát az az ember, aki azzal foglalkozna, hogy polgártársait különböző bünygyi vagy pénzügyi hatóságok előtt denuncálja. Nálunk azonban eddig az efféle dolgok polgári éretnységbe mentek. Az állam mindenféleképpen protezsálta azt a szisztémát, hogy az amugy is fontos számban lévő mindenféle nyomozó és szimatoló testület önkéntes epök is segítsék és ugy látszott, mintha az államnak az volna az ideája, hogy az egész országból egy hatalmas rendőrség legyen, amikor is a hivatasos rendőrökön a ügynökökön kívül mindenki vigyáz majd a szomszédjára.

Az hittük, hogy a nemzeti parasztpart uralomra kerülésével ennek a nem epen guszatusos spicli-rendszernek is vége szakad. A rendőrség és a zsigurancá át-szervezéséről szóló törvény, amely a nyugati államok rendszerét vette modellül, erre is mutatott. Ez a törvény, amelyben, hogy a rendőri apparátusokat modernizálta, szakított a denuncians szisztémákkal és így kétségkívül nagy mértékben járult hozzá az ország presztizsének és nívójának emeléséhez.

Ugy látszik azonban, hogy míg a kormány belátta azt, hogy politikai és bünygyi vonatkozásokban a denunciansok háda, — akik legtöbbször ártatlan embereket döntenek bajba, — csak erkölcsi tehetetelt jelent, addig egészen más a koncepciója, mihelyt legérzékenyebb oldalánál — a zsebénél — érzi magát találva. Az adóbevételek nem a legsimábbban folynek be az állampénztárba. Vannak, akik elég ügyesek ahhoz, hogy egyáltalán ne fizessenek adót, mások pedig tehetségesen tudják elrejtetni valódi jövedelmüket és annak csak egy része után fizetnek adót. Természetes, a pénzügyminisztériumnak az a szándéka, hogy a neki járó összegeket tüzzel-vassal behajtsa. Ez eddig reniben is volna. Ha másképp nem lehet, hajtsa be tüzzel-vassal, de ne — denunciacióval.

Mert a pénzügyminisztérium ehhez a módszerhez folyamodott. A sok szavazata váró törvényjavaslat között a ház asztalán fekszik egy olyan javaslat, amely kimondja, hogy mindazok, akik alapos és helyes feljelentéssel bizonyítják, hogy valaki nem fizet adót, vagy jövedelmét eltitkolja, az ily módon inkasszálható összegnek egyharmadrészét kapják jutalomképen.

Mi ez? Állami tenyésztélepe a denunciansoknak és a spiclieknek? Megéri a kormánynak az ily módon inkasszálható összeg azt, hogy állampolgárait elkorumpálja és melegágyat létesítsen kétes igazságténiai kitenyésztésére? A legszeren csötlenebb ötlet így egymásra usztani az embereket és önkéntes adódetektiveket faragni az igazán jobb sorsra érdemes állampolgárokból. Mit gondol a pénzügyminisztérium, mi lesz az eredménye annak, ha ezt a törvényjavaslatot meg is szavazzák? Valóságos iparág lesz a denunciacióból és az agent provokátorságból. Az így elérhető haszon különösen a mai gazdasági krízis szerencsétlen áldozatait arra fogja rábírní, hogy minden különösebb meggondolás nélkül százzázzára gyártsák a feljelentéseket. Hogy-

ne, hiszen ilytn módon könnyen vagyonthoz lehet jutni. És mennyi szerepe lesz az ilyen feljelentésekben a bosszúnak! Biztos, hogy száz feljelentés közül kilencvenkilencnek nem lesz semmilyen alapja. A lelkiismeretes fiskus azonban egyetlenegy esetben sem fog habozni, hogy egész apparátusát ne mozgósítsa a feljelentésekbe foglalt dolgok kivizsgálására. Igazán csak ez hiányzott. Nagyobb bünt az ország lakossága és az állam tekintélye ellen el sem tudunk képzelni, mint azt, mintha ebből a javaslatból törvény is

lesz. Hinni szeretnénk, hogy az utolsó pillanatban a pénzügyminisztérium meg fogja gondolni a dolgot s leveszi a napirendről a szerencsétlen javaslatot. Vagy ha nem, a képviselők ellentállásán kell megbukjék ez a javaslat. A pénzügyminisztériumnak épen elég embere van arra, hogy az adózás módjait kellően ellenőrizni tudja. Sőt talán tulin-tul sok közege van hozzá. Emlékszünk még jól, hogy legutóbb, amikor a mozgósínházak adóját akarták emelni, a kétségbeesett

mozisok felajánlották, hogy az eddig fizetett összeg kétszeresét szállítják be az adóhivatalba, ha leépítik a mozgósínházak adót ellenőrző inspektorokat. Próbálja meg talán a pénzügyminiszter ily módon emelni a bevételeket. Talán ha kevesebb közvetítő kéz lesz az adófizető polgár és az államkassza között, kisebb összegek fognak elolvadni az adófizetés tranzakciójában. Ezt mindezt még lehet próbálni, de a törvény piedesztáljára emelt denunciació rendszeréből nem kér egyetlen becsületes ember sem.

Lángokban áll Tighina

(Bucuresti-Bukarest, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától). Tighinából jelentik, hogy ma reggel egy pékműhelyben tüz ütött ki, amely a vízhiány s a tüzoltó-főszerelemek hiányossága miatt a nagy hőségben fihetetlen gyorsasággal továbbterjedt. A pékműhellyel szomszédos házak szinte percek leforgása alatt kigyulladtak és csakhamar az egész Boriskova

külváros lángokban állott. A városka lakosságán páni félelem vett erőt, a fenyegetett házak lakóinak még annyi idejük sem volt, hogy a lángok közül burotaikat idejekorán kimenethessék. A tüzoltóság a katonasággal karöltve hatalmas erőfeszítéseket tett a tűz lokalizálására, ami azonban a tüzoltók szer-

vezetlensége és a katasztrófális vízhiány miatt nem sikerült. Délután öt óráig 22 ház porig égett és a tűz terjedőben van. A kár eddig meghaladja a 30 milliót. A károsultak legnagyobb része szegénysorsu zsidó családokból kerül ki, akiket máról-honapra földönfutóvá tett és mindenüktől megfosztott tűz.

Őszre halasztják a kormány átszervezését?

A tisztviselők elhelyezése és a függőben lévő ügyek elintézése érdekében a miniszterelnök állítólag hathavi terminust ad a fölösleges minisztériumok leépítésére

(Bucuresti-Bukarest, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától). A tegnapi minisztertanácson ismét megvitatásra került a minisztériumok átszervezésének kérdése. Mint azt néhány nappal ezelőtt megírtuk, Maniu-nak elhatározott szándéka volt, hogy még e hét végéig megszavaztassa a törvényjavaslatot és azonnal elrendeli annak végrehajtását. Egyes miniszterek ezzel szemben azon a véleményen voltak, hogy, miután három minisztérium beolvasztásáról és több közhivatal áttelepítéséről van szó, aminek alapos végrehajtása hosszú időt venne

igénybe, engedélyezzen Maniu hathónapos terminust a törvény végrehajtására. Hír szerint Maniu ezt az indítványt el is fogadta, annál is inkább, mert a régenstanácsnak is az lett volna az óhajja, hogy a törvény alkalmazását alapos körültekintéssel végezzék el, nehozy a minisztériumok megszüntetése bizonyos közfunkciókban fennakadást idézzen elő. Ebben az esetben azonban elhalasztódott volna a kormányának a hét végére tervezett átszervezése is és Vlad Aurél, Dan Sever és Pan Halippa, valamint a tartományi miniszterek csak összel lépne-

nek ki a kormányból. Egy másik erzió szerint viszont ez az elhatározás azt jelentené, hogy a minisztériumok megszüntetése csak a jövő évi költségvetést könnyíti meg, holott Maniu a kamarában tartott beszédében hangsúlyozta, hogy a minisztérium reorganizációja révén még ebben az évben megtakarításokat akár a költségvetésben keresztülvinni. A hathónapos terminus ezek szerint csak a megszüntetett minisztériumok hivatalainak technikai elhelyezésére vonatkozik.

Egy és egynegyed milliárd lejt keres az állam az új ércpénzeken

Egy milliárd 300 millió lej értékű 5 és 20 lejeseket rendelt meg az angol pénzverdében az állam 2 millió lejért. A hasznot a CFR ujjáépítésére fordítják

(Bucuresti-Bukarest, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától). Tegnap délután Popovici pénzügyminiszter a parlament elé terjesztette a 20 és 5 lejes ércpénzek veretéséről szóló törvényjavaslatot. Ismeretes, hogy a kormány Charles Risttel egyetértésben a jelenlegi 1 és 2 lejes ércpénzeken kívül nagyobb egységek forgalombahozatalkát is elhatározta volt még az év elején, de a terv valóra válása késedelmeskedett. A kormány ugyanis az angol pénzverdével akarta az ércpénzeket elkészíttetni, Rist azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a francia pénzverdek is rész jusszon a rendelésből. A kérdés végül is, mint azt a törvényjavaslat bevezetése kifejti, úgy oldódott meg, hogy az angolok és a franciák között meg egyezés jött létre, amelynek értelmében az angol pénzverde a rendelés egy részét Franciaországnak engedi át.

- nak:
1. A pénzügyminisztérium felhatalmaztatik arra, hogy 1 milliárd 300 millió lej értékben 20 és 5 lejes ércpénzdarabokat rendeljen. Ezekből:
60 ezer darab 5 lejes, összesen 300 millió lej.
50 ezer darab 20 lejes, összesen 1 milliárd lej értékben.
  2. A rendelés az angol államból történik, a brit pénzverde (Royal Mint) útján, amely a saját műhelyeiben vagy másutt fogja az értéket elkészíttetni, a mellékelt megrendelés alapján.
  3. A rendelés költsége 113 ezer angol font, amelyek azon bankjegyek értékéből lesznek fedezve, amelyeket az ércpénzek bevezetése után a forgalomból kivonnak. A törvény bevezetésében kifejti, hogy

hogy az új pénzdarabok 79 százaléka reztet, 20 százalék cinket, 1 százalék nikkelt fognak tartalmazni és sárgás fényű lesz, nehozy a mostani 1 és 2 lejesekkel összetéveszthetők legyenek. Az új pénzdarabok hasonlítani fognak a Franciaországban forgalomban lévő 1 és 2 frankos pénzdarabokhoz. Az 1 százalékos nikkeltartalom emeli a pénzdarabok rezisztenciáját. Az egész rendelés 113 ezer angol fontba kerül, amely fizetendő lesz 15 napon belül, az egyes szállítmányoknak Konstancában való beérkezése után. Az államnak mindössze 92 millió 108 ezer lejébe kerülnek az új pénzdarabok, amelynek névértéke 1 milliárd 300 millió lejt képvisel az állam tehát 1 milliárd 207 millió 892 ezer lejt keres az új pénzdarabokon, ami pontosan 92 százaléknak felel meg. Ezt a differenciát a stabilizációs egyezmény értelmében a CFR ujjászervezésének költsáira fordítják.

Julius 25.
ny, nagyobb
időkre is el-
m, Oradea,
a betűsze-
ben irt és
onságos ott-
poutnak.
nber gyüle-
elégedve a
ny a párt
kiszolgálta-
ságnak, ha
t történiik.
or az üres
unk a pet-
t szobába,
hogy rajta-
dösebb ka-
ások olyan
hogy azokat
szmozdulat-
A gyűlés
k egy pin-
szvevesszővel
lent asztal
a. Ketten
a tanács-
árták a há-
ség örszo-
gmozdulást
ogy én is
kat teljesi-
dozá, Dej.
מדינת ישראל
ביה
mény.
Hitközség
nül beren-
apcsolatos
rtozó la-
gusztes hó
három évre
tnl. Azok,
alnak, fel-
jánlatokat
sa mellett,
cezer leire
b f. hó
k. A fürdő
zeker. Lel-
églí irodá-
megtudha-
gére és a
gositások
kab s. k.
nök.
dor s. k.
jegyző.
helyen-
sionnyák
phetetlenek
Lei 400
" 350
" 310
" 170
szé - az
fog gyűlést
a utószabók

Trozkij elmondja, hogyan szökött meg Szibériából és hogyan találkozott Leninnel

Leo Trozkij újabb folytatja a világsajtóban életrajzát, a mely egyúttal az orosz forradalmi mozgalmaknak is eleven, friss képe.

Trozkij elmondja, hogyan került el Szibériából a galicjai határra. Ez az ut minden kaland nélkül történt, parasz-
tok, akik már akkor erősen érdeklődtek a szocializmus iránt, mindenben segítségére voltak.

A határon

A lengyel határon a rendőr utlevelemet kérte. Adtam neki a hamisított okiratot, ameyre csak találomra irtam oda ezt a nevet: Trozkij. Magam is csodálkozom, hogy a rendőr semmi kifogásolni valót nem talált az iraton. Velünk volt egy tehetséges, ügyes gimnázista, ki ma egyike a szovjetkörtársaság vezetőállásában levő kémikusainak. A fiu a határállomás mellett bevezetett egy hotel-szobába, amelynek lakója hajnalban megérkezett és nagyon meglepődött, hogy engem ott talált az ágyában. Innen azonban nem lehetett akadálytalanul eljutni Nyugateurópába, valami beutazási engedélyt kellett volna szereznem az osztrák követségen Szentpétervárról, hogy csempészek segítségével jutottunk át egy folyón. Vegre átjutottam Bródóba, ahonnan kocsin mentünk az állomásig. Innen már egyenesen lehetett utazni Bécsbe. A vasúton megolvastam pénzemet, láttam, hogy anyai pénzem, hogy vele Zürichig eljussak már nincs. Bécsben elmentem az „Arbeiter Zeitunghoz”, ahol beszélni akartam Adler Viktorral, az osztrák szocialdemokrata vezetőjével.

Adler Viktornál

A kicsiny, hajlott, dagadt szemű Adler nem volt éppen barátságos hozzám, bizonyára, mert vasárnapi pihenőjében zavartam meg.

— Bocsásson meg doktor, hogy zavarom, de nagyon fontos ügyben kérem ki a tanácsát és a támogatását.

— Csak gyorsan, gyorsan, — idegeskedett — ha vasárnap is van, azért nekem mindig akad egy kis dolgom!

Ekkor előadtam előtte, hogy milyen fontos az orosz forradalom érdekében, hogy én egy-két nap múlva Zürichben legyek és jelentést tegyek az ott élő orosz emigránsoknak.

— Látja ez már más — mondotta Adler — ha ilyen dolgokkal jön, akkor hajnalban is felzavarhat. Katja! Katja! kiabált menyem után, ki orosz nő volt, adj uszonát ennek a fiatal embernek gyorsan! Uszonázás közben elmondtam neki ugyanazt, amit referálni akartam Zürichben és a további utam természetesen biztosítva volt. Adler erről gondoskodott.

Londonban

1902 őszén érkeztem Londonba. Nem tudtam angolul és a kocsisal úgy értettem meg magam, hogy egy cédulára leirtam azt a címet, ahova eljutni akartam. Ez a cím Lenin lakása volt. Már Zürichben mondták nekem, hogy csak akkor nyitnak ajtót, ha háromszor kopogok. Az ajtót Nadejda Constantinovna kinyitotta és furesának találta, hogy ebben a korai órában zavarom őket. Bevallottam, hogy sokat éltem Szibériában egészen elszoztam a civilizációtól és bocsánatot kértem tőle. Lenin, akihez bevezettek, még ágyában feküdt és nagyon csodálkozott, hogy miért volt olyan virgós nekem ez a hajnali látogatás. Azonban könnyen kiengesztelődött. Jót nevetett rajtam a végén. A forradalmárok levelezéséből egyébként tudtak a létezéséről.

Lenin sétál

Másnap újra előadtam hozzájuk, persze, megfelelőbb időben, Vladimir Iljics Lenin eljött velem egy hosszabb sétára, megmutatta a Westminster hidat,

a Westminster apátságot és néhány más érdekesebb épületet. Amikor a házakra mutatott, sohasem mulasztotta el hozzátenni: látod, ez mind az övék. Ezt az utolsó szót erősen hangsúlyozta, nyilván azt akarta kifejezni, hogy ez az angol kiváltságos osztály tulajdona. Később is, amikor a Times hírszolgálatáról, a British muzeum megszervezéséről beszélt, mindig kibangsúlyozta, hogy ez nem a népe, hanem egy osztályé.

Én magam nem érdeklődtem különösen London építészeti remekművei iránt. Egészen hirtelen csöppenem a messze Szibériából Nyugateurópába, ugyogy csak felületes impressziókat szerezhettem Bécsről, Párisról, Londonról. A gondolataim különben is egészen más dolgokkal voltak elfoglalva. Vladimir Iljics szándéka sem volt, hogy bennem különös érdeklődést keltsen a Westminster apátság iránt, amikor hosszú sétát tettem velem. Nyilván az volt a célja, hogy megismerjem, vajjon igazi forradalmár vagyok-e.

Szocialista gyűlés szoltárral

Egy vasárnap Leninnel és feleségével egy londoni templomba mentünk, amelyben egy szocialista gyűlést tartottak közbeszart szoltári énekekkel. Egy szónok, nyomdász volt, aki nem régen tért vissza Ausztráliából. A szocialis forradalomról beszélt. Beszéde végén a közönség felállt és énekelt: „Fölöttem való Isten, oh ne engedd, hogy gazdagok és szegények legyenek a földön!”

Nemh ittem szememnek és fülemnek.

Kis habozás után elhatároztam, hogy mégis irok a Londonban megjelenő orosz „Iskra” című újságba. Irtam és írásom figyelmet keltett. Ugyanebben az időben előadásokat is tartottam Whitechapel városrészben, munkások előtt. Inkább csak felolvasásfele volt, amelyben hevesen támadtam Cserkezov anarchistát módszernélküli és minden alapot nélkülözö programja miatt. A felolva-

sás szintén tetszett és én emelkedett hangulatban hagytam el a gyülestermet.

A British Muzeumban

A Londonban élő forradalmárok közül legtöbbet találkoztam Martov és Sachsa Szulics barátaimmal. Lenin családjánál lakott, nem igen jött abba a vendéglőbe, ahol jártunk és így ő vele ritkábban találkoztunk. Lenin egyébként is nem ismert semmiféle bohémzserűséget, eltérően Martovtól, aki tiszta bohém karakter volt. Lenin ideje legnagyobb részét a British muzeum olvasó termében töltötte, itt írta újságait és itt gyűjtötte könyveit számára az adatkot. Később Lenin közvetítésével én is idejártam, ahol rengeteget olvastam és tanultam.

A párisi és londoni forradalmárok elhatározásából visszaküldtek Oroszországba. Én azonban ezt a határozatot hatálytalanítani tudtam azzal az érveléssel, hogy jobban tudom hasznosítani magam, ha Brüsszelbe, Lüttichbe, Sveic nehány városába és Németország egyetemre utazom az orosz diákság megagitálása céljából. Heidelbergben egy ideig hallgattam Kuno Fischer előadásait, ám a professzor nem tudott meggyőzni és nem lettem Kant-hívó.

Heidelberg orosz diákok fészke volt, itt tanult akkor Aksentiew Kerenszky belügyminisztere. Nagy vitáim voltak a materialista ellenes felfogással szemben.

Párisban nagyon érdeklődtem a művészetek iránt és sokat látogattam a Louvret és a modern tárlatokat. Párisban hallottam Jaurest is beszélni. Abban az időben Walleck-Rousseau miniszterelnök volt, Millerand postauügyi és Galiffett hadügyminiszter. Jaures semmiféle hatást nem tett rám, az volt az érzésem, hogy valmelyest odatarozók az ő táborukba. Csak néhány évvel később kezdtem méltányolni ezt a nagy történelmi alakot.

A szerelmes bécsi leány tragédiája egy csehországi főúri kastélyban

Elbarikádózta magát a kastély egyik szobájában, revolveréből lövöldözött a csendőrökre, mire az egyik csendőrgolyó halálosan megsebesítette

Prága, jul. 26. A csehországi Kamenic városkában, a „Poledni List” jelentese szerint szombaton a csendőrök heves tüzharc után agyonlőtték Wittner Róza 23 éves bécsi nőt. A tragédia előzményei éppoly romantikusak, mint amilyen a tragédia lefolyása volt. Wittner Róza szombaton érkezett meg Kamenicbe és első útja Geimüller Gusztáv báró kastélyába vezette, ahol a kastély tulajdo-

nosával akart beszélni. Geimüller nem volt otthon, de már napokkal ezelőtt figyelmeztette csefédségét, hogy Wittner Róza jelntkezni fog és kiadta az utasítást, hogyha jön, akkor ne bocsássák be a kastélyba.

A csefédség az utasítás értelmében nem engedte be lányt, de Wittner Róza egy óvatlan pillanatban beszökött az egyik szobába és ott becsukta magát.

Lehetetlen szabadulni Wallace regényeinek hatásától.

Legújabb Wallace-könyvek

Sötét ember	— — — — —	ára 240.— lej
Borzalmak kastélyba	— — — — —	136.— ”
A hét lakattal lezárt ajtó	— — — — —	136.— ”
A smaragd nyaklánc	— — — — —	136.— ”
A röhögés arc	— — — — —	221.— ”
A sárga kígyó	— — — — —	136.— ”
A bandita	— — — — —	123.— ”

Kapható az UJ KELET könyvostályában.

A csefédség teheteften volt a leánnyal szemben és az egyik inasnak az a szerencsétlen ötlete támadt, hogy a csendőrséget kellene értesíteni. Tényleg el is hívták a csendőrmestert, de az ajtót ő sem bírta betörni, mivel a leány belülről elbarikádózta magát. Erre a csendőr még két társát hívta segítségül. Alig, hogy ezek megjelentek az udvaron. Wittner Róza revolverrel lövöldözni kezdett rájuk. A csendőrök szükségesnek látták, hogy viszonozzák a tüzelést és az egyik golyó Wittner Róza gyomrába fúródott. Kevésel utóbb sikerült betörni az ajtót és a súlyos sebesülte kórházba vitték, ahol azonban nem sokára kiszenvedett.

A kamenici kerületi főnökség táviratilag értesítette a bécsi rendőrséget a tragikus esetről és kérte a rendőrséget, hogy értesítse a leány hozzátartozóit. Bécsből azonban mindmáig, a temetés napjáig nem érkezett válasz. Wittner Róza lelete van naiv romantikizmusával. A lány 1906-ban született és legutóbb állítólag Wieden nevű városrészben lakott.

A feltűnően csinos leány először kávéházi pénztárosnő volt, azután manekin lett egy Kärtnerstrassei divatágnél. Szüleit korán elvesztette, egyetlen hozzátartozója a fivére, aki feleségével és gyermekével Hientzingben lakik, de jelenleg nem tartózkodik Bécsben. Tavaly januárban ismerkedett meg Wittner Róza Geimüller báróval. A báró csakhamar tudomására hozta a leánynak, hogy a viszony törvényesítésére nem is gondol és a leány állítólag beleegyezett ebbe. Geimüller báró bécsi látogatása alkalmával a pár egy belvárosi vendéglőben vacsorázott, ahol a báró elmondta, hogy legközelebb a testvérehez utazik, akinek a Ferenc József vasút mentén van egy birtoka.

Néhány nappal később Wittner Róza megjelent a birtokon, ami a bárót rendkívül kellemetlenül lepte meg.

Ettől az időtől fogva a viszony elhidegedett kettőjük között és végül is a báró volt az, aki szakított. Néhányszor bizonyos pénzüsségeket adott át a leánynak végkielégítés fejében, de Wittner Róza nem elégedett meg és július közepétől Csehszlovákiába utazott. Mig azelőtt mindig megszokta mondani a lakásadó-nőjének, hogy hová utazik, ezúttal semmit sem közölt vele utjának céljáról.

Amikor a leány több napon keresztül sem adott magáról életjelet, a lakásadó-nője bejelentette az eltűnést. Fegnáp után a lakásadó az az értesítést kapta, hogy a lakója egy csehszlovákia kórházban hirtelen meghalt. A jelentés nem közölte, hogy a halálos sebet egy csendőrgolyó okozta. A bécsi rendőrség igazgatósági bünygyi osztálya az esetről egyáltalán nem kapott értesítést.

10 könyv 100 lejért.

Az UJ KELET könyvostályának olcsó könyvsorozata.

Knut Hamsun: Őszi csillagok (Regény). 104 lap.

Révész Bela: Orkán. (Elbeszélések). 108 lap.

Forró Pál: Királyi szeretők. (Elbeszélés k). 90 lap.

Dr. Pfeifer Zsigmond: Hipnozisz és szuggesztió. 88 lap.

Perfal: Bűnhődés. (Reg.) 160 lap.

E. Mitchell: Összeesküvők. (Regény). 172 lap.

Könyv Ady Endréről. 136 lap.

A köztársaság Pompadourja. (Híres bűnesetek) 80 lap.

Hedenslgera A.: Jónsson ut emlékei. (Regény). 88 lap.

Nagy Imre: Zsidó viccek és anekdoták gyűjteménye.

A tíz könyv ára 100 lej és megrendelhető az UJ KELET könyvostályában. (Utánvéttel 12 lej portóköltség.)

Madgearu iparügyi miniszter hatalmas expozéja az új vámtarifáról

Kettős könyvelést vezet be az államnál az új könyvvezetési törvény, amelyet részleteiben is megszavaztak

(Bucuresti-Bukarest, július 25. Az Uj Kelet tud.) A kamara ma megkezdte az államszámvitel reorganizálásáról szóló javaslat vitáját.

Paleologu az első szónok, aki sajnálja, hogy a liberálisok nincsenek itt, mert most láthatnák, milyen rémes viszonyok között hagyták hátra az állam háztartását. Szükséges a törvény, hogy végre rend legyen, előzetes ellenőrzés legyen és a modern államokban mindenütt bevált kettős könyvvitel tartsa rendben az állam számadását. Külön kiemeli a javaslatnak a büntös tisztviselők vagy az elkövetéséről szóló rendelkezéseit.

Raducevici szintén dicséri a javaslatot, amelyből az államra igen sok előny fog származni.

Anghelescu előadó elmondja, hogy a törvényjavaslat előkészítésével kapcsolatban vizsgálatot tartottak az egységes minisztériumokban, ahol az előző rezsim végzetesen könyvelési gazdálkodását állapították meg. A liberálisok kormányzatuk utolsó két hónapjaiban 153 millió lejt utaltak ki különböző címeken, a mely összegeket nem lett volna szabad folyósítani. Ezután nem lesz lehetséges ilyen kintalás, mert az ellenőrző tanács minden kintalást előzetesen meg fog vizsgálni és ellenjegyezni.

Popovici Mihály pénzügyminiszter beszélt végül, aki köszönetet mond mind azoknak, akik a javaslat elkészítésénél támogatták. A törvény az állambiztos gazdaságos vezetését fogja lehetővé tenni. Eddig megtörtént, hogy a tisztviselőknek mindenféle ajándékokat osztogattak és volt olyan államtitkár, aki 120-130.000 lejt vett fel különböző címeken. Ennek a gazdálkodásnak mindörökké vége Edig nem is tudták megállapítani az állam vagyonát. Az irodákban ott logott ugyan a tábla, hogy hány íróasztal van a szobákban, de a nagy vagyonekról, a petróleumterületekről sem mi leltár nem volt és így történhetett meg az is, hogy azok magánkézbe kerültek. A kettős könyvvitel ellen azt az érvet hozták fel, hogy a tisztviselők nem fogják ezt a rendszert megtanulni. Ez nevéleges érv, a tisztviselői kar örömmel fogad minden praktikus és modern rendszert és munkájával így az állambiztonság komoly tényezőjévé válik. Mielőtt az előzetes ellenőrzést. A miniszter szemé ezentúl ott lesz, indenütt — ellenőrző közegét útján és nem sokára majd érezni fogja az állam és a nép, hogy új, modern rendszerrel vezetik a közháztartást.

A miniszter beszéde után a javaslatot általánosságban megszavazták. A kamara mai délutáni ülésén dr. Lupu parlamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjeszt be a kamatok leszállításának érdekében.

Madgearu ipar- és kereskedelmi miniszter Lapunak válaszába, kijelenti, hogy a kormány maga fog erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújtani és így Lupu javaslatára nincs szükség.

Az államszámviteli törvényt ezután részleteiben is megszavazták, mire a vámtarifa vitájára tértek át.

Madgearu kereskedelmi és iparügyi miniszter tartott most nagy beszédet. Kijelentette, hogy átvanulmányozta Brătianu Vintila vámtarifáját, de abból csak a nomenklaturát tartotta meg, mert az a genfi konvenció alapján készült. Egyéb ként a régi ártás teljesen nélkülözhető minden koncepciót és egységes szempontokat. Madgearu kötelességének tartotta, hogy a vámtarifa elkészülte előtt megkérdezte az érdektelteteket, elsősorban az ipar és kereskedelmi kamarákat. Azután bekérte a külföldi iparkamarák véleményét is és így minden árucikk áráról közzéleg tájékozódhatott. Meghallgatva a mezőgazdasági érdekképviseleteket és a beszerzett vélemények alapján

történt az új tarifa összeállítás. A fő szempont a mezőgazdaság fejlesztése, mert Románia elsősorban agrikulturnál, azonban bátran mondhatja, hogy az iparra nézve is sokkal kedvezőbb új trifa, mint volt a liberálisoké. A mezőgazdaság érdekében leszállított

ta a mezőgazdasági gépek beviteli vámját és ugyancsak ezt a célt szolgálja a tojás, turo, szőlő és az állatok vámtételeinek felemelése.

Tudni kell, hogy még mindig nem nyitlak meg a külföld határai Románia felé, ezért maximális és minimális vám

tételeket állapított meg, hogy az ezután kötéendő kereskedelmi szerződésekben a szerződő államoknak a maximális és minimális koretek között kedvezményeket nyújthasson. A cukor beviteli illetékét leszállította, hogy a belföldi cukorgyárak versenyre lépjenek. Általában az a célja, hogy a belföldi ipar produktívabb munkát fejtessen ki az előálló verseny következtében és megolduljon az élet. Ennek a szempontnak tett eleget a cipőtalp, edények és konyhaszerek beviteli vámjának lecsökkentésével.

Madgearu beszéde végén a kamara a vámtarifajavaslatot általánosságban meg szavazta.

Groza Péter volt miniszter felesége és két gyermeke autókatasztrófa áldozatai lettek

Bucuresti-Bukarest, július 25. Tegnap este fél 10 óra tájban végzetes autóbaleserencesétség történt a Predeal-brassói országúton, Felsőtömös közelében. Ebben az időben 2 autómobil közlekedett Szinajából Brassó felé. A 602. számú brassói és az 1573. számú bukaresti autó. A brassói autó előzni akarta a nagy sebességgel rohanó bukarestit, ez azonban nem sikerült és beleütközött a bukaresti kocsi

zött a bukaresti kocsi, amely a mélységbe zuhant.

Az autó utasai közül Groza Péter volt miniszter felesége Cecilia, továbbé két fia, 5 és 8 évesek súlyosan megsebesültek és a halállal vívdódnak.

Ugyancsak súlyos sérüléseket szenvedett az autó Popescu nevű sofőrje is, akinek a mellkasába furdott a kormánykerék. Az autóban még egy kis gyermek ült anyjával, akik csak könnyekben sérültek meg. A brassói kocsi utasai a katasztrófától megijedve otthagyták az országúton a kocsit és az erdőbe futottak. A csendőrök nyomozták őket.

A brassói és borszéki rablótámadások ügyében interpelláltak a szenátusban

A szenátus is megszavazta a közigazgatási törvényjavaslatot

(Bucuresti-Bukarest, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátus ma délelőtt folytatta és be is fejezte a közigazgatási reform részletes vitáját és részleteiben is megszavazta a javaslatot. A közigazgatási törvényjavaslat ma újabb a kamara elé kerül, hogy a szenátusban eszközölt módosításokat a kamara is magáévá tegye ami valószínűleg még a mai napon megtörténik.

A szenátus bizottságai ma a föld szabad forgalmáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Ugyanis a földmivelségi miniszter javaslatot nyújtott be, mely szerint azok a földművesek, akik a nekik kiosztott földet megművelni képtelenek, földjüket eladhatják másoknak. A javaslatot a bizottságok elfogadták.

Ezután a szenátus a délelőtt letárgyalt közigazgatási javaslatot 159 szavazattal 4 ellenében megszavazta.

Maniu miniszterelnök beterveztette a minisztériumok reorganizálásáról szóló törvényjavaslatot.

Ma este 7 órakor a kamara és szenátus egyesült bizottságai tárgyalják a minisztériumok újjászervezéséről szóló javaslatot.

A Kellogg-paktum életbe lépett: az orosz-kínai fronton minden csendes

Páris, július 25. Dovgalevszki szovjetkötet ma felkereste Briand külügyminisztert és köszönetét fejezte ki a francia intervencióért. A követ rámutatott arra, hogy a szovjet sajnálatlalt tapasztalja, hogy Kína intranzigens és hajthatatlan, de ugyanekkor leszögezte, hogy kormánya ennek ellenére szilárdan ragaszkodik a béke fentartásához.

Washingtonból jelentik, hogy Stimson külügyi államtitkár ma hosszabb megbeszélést folytatott a német nagykövettel és örömet kifejezve afelett, hogy az összes hatalmak összefogtak az orosz-kínai konfliktus likvidálására, kiszivárgott hírek szerint formálisan is felkérte a nagykövet útján a német kormányt közvetítői javaslatnak a két szembenálló félhez történő küldésére.

Washington, július 25. Hoover elnök tegnap bankettet adott a Kellogg-egyezmény életbeléptetését proklamáló ünnepi aktus után a jelenvolt nagyszámu diplomaták és közéleti előkelőségek tiszteletére. A banketten megjelent Coolidge volt elnök és Kellogg volt államtitkár is.

Washington, július 25. A Kellogg-egyezményt érvénybeléptető deklaráló ünnepség után Hoover elnök összehívatta a legfőbb hadügyi bizottságot s az ülésen kifejtette, hogy a Kellogg-egyezmény életbeléptetése új helyzetet teremt és most már semmi sem áll útjában annak, hogy a hadügyi kiadásokat az államok

ne csökkenthessék. Hoover a bizottságnak figyelmébe ajánlotta, hogy Amerikának elől kell járnia jó példával s felkérte a bizottságot, hogy a költségvetési tételek áttanulmányozásánál a mondottakat feltétlenül vegyék figyelembe.

Páris, július 25. Az Associated Press

tudósítójának jelentése szerint minden ellenkező híradással szemben az orosz-kínai határ stratégiai pontjain teljes a nyugalom. A szembenálló felek előőrsei még mindig nagy távolságban vannak egymástól s pozíciójukat sehol sem tolták előre.

Mindenkinek adok színházi koncessziót, aki kellő garanciát tud nyújtani

(Bucuresti-Bukarest, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vlad kultuszminiszter közölte tudósítónkka hogy a színházi koncessziók ügyében még nem történt döntés. Ő mindenkinek ad koncessziót, aki kellő garanciát fog deponálni.

A 13 színházak színházi adóra vonatkozólag — amelyet a kamara tegnap már meg is szavazott, — közölte Vlad, hogy ebben az ügyben még március hónapban intervenáltak a kolozsvári magyar színház részéről Vaida belügyminiszter-

nél, aki meg is ígérte a kérés teljesítését. Miután azonban az ügyben azóta nem történt semmi, Willer dr.-nak mutakori kérdésére kénytelen volt kijelenteni, hogy ebben az ügyben még nem történt intézkedés. Willer dr. erre Vaida belügyminiszterhez fordult, aki Maniu miniszterelnökkel együtt adott azután utasítást, hogy az új törvényjavaslatban a magyar színházak adója egyenlővé tétessék a román nyelvű színházakkal.

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-ben

Máramarosszigeten lesz az erdélyi mizrachi konferenciája

(Sighet-Máramarossziget, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától). Augusztus 25-ike fontos dátuma lesz az erdélyi vallásos zsidóság nagy rétegének.

Akkor gyűl össze ugyanis Szigeten az első erdélyi Mizrachi és Ceire Mizrachi-konferencia, hogy a Mizrachinak sok új hívet szerezzen és a jövő célkitűzéseit meghatározza. Elismert tény, hogy amikor más országokban a Mizrachi a vallásos zsidóság legnagyobb részét foglalja magában és általa működésével különösen vallási és kulturális téren hivatkozhatatlan érdemeket szerzett magának, ugyanakkor Erdélyben a Mizrachi még nem érte el a virágzás tetőpontját, még nincs neki az a fontos súlya, melyet megérdemelne. Ennek oka is volt: a jó szervezés hiánya, a helyi szervezetek nem támogatják eléggé a nagyváradi központot és mert eddig még nem volt ezen ország részben Mizrachi-konferencia, hogy egyenes, előre jól elkészített programja legyen a jövő ténykedésének.

Sogy ezeket a munkát gátó bajokat kiküszöböljék, a nagyváradi központ a szigetén Mizrachival karöltve elhatározta, hogy augusztus 25. és 26-ára összehívják az első Mizrachi-Ceire-Mizrachi konferenciáját Máramarosszigetre. E város nagyon alkalmas erre. Először is, mert a vallásos zsidóság tömegeivel rendelkezik. Végül a legalkalmasabb keret egy Mizrachi-konferenciának.

Aztán a szigeti Mizrachi és Ceire-Mizrachi az utóbbi időben nagy fejlődésnek indultak, most már több mint 300 szervezett, lelkes tagjuk van és a most megalakult „Nasim-Mizrachi” (mizrachista asszonyok), melynek különösen a zsidó lányok vallásos és erkölcsi nevelésére nagy szerep vár, szintén szép jövőnek néz elébe. De módot akarunk nyújtani az ideérkező delegátusoknak arra is, hogy a konferencia idejében rendezendő zsidó iparkiallítás által megismerkedhessenek az itteni versenyképes ipartermékekkel, hogy esetleg kellő megrendelések által sok vallásos iparosnak segély nyújtsanak.

A konferenciára sok plusztrisz vendégre számítunk. Valószínűleg eljön Rabi Meier, Berlin, a világszervezet nagy hírű elnöke és a zsidóság egyik legkitűnőbb szónoka. Idejövételüket ígérték dr. Fischer József Máramaros zsidó országgyűlési képviselője s L. Levin-Epstein, a novitzkói pedig az ottani főrabbi és a Mizrachi elnöke, dr. Márk és rabbi Hager. Erdélyből sok delegátus érkezik majd ide. A konferencia nagyon impozánsnak ígérkezik. A konferencia főbb pontjai: meghatározni viszonyunkat más szervezetekkel szemben, a nagyváradi központ megerősítése, az erdélyi Ceire Mizrachik egyesítése, vallásos nevelési, kulturális és sajtóügyek, Palesztina felépítésének

Német nyelvű, zsidó nyelvű, nagyobb gyermekek mellé ajánljuk. Védőre is elmegy. Leveletet továbbít Blum, Oradea, Romanózy-utca 4.

24 legnagyobb író

arcképét és legújabb műveinek ismeretét tartalmazza az a könyvecske, amelyet ingyen küld önnek LEPAGE Cluj-Kolozsvár.

Komplett, 3 szobás modern lakás
- elköltözés miatt -
átadó.

Cím a kiadóban.

hathatósabb támogatása, csatlakozás a „Sómré Sabosz” világszövetség berlini központjához, új helyi szervezetek megalakítása, stb.

Turinban letartóztattak két zsaroló újságíró

120.000 lírát zsaroltak ki egy részvénytársaságtól

Róma, jul. 26. A „Corriera della Sera” jelenti, hogy Pietro Bellit, az „Il domani d'Italia” nevű hetilap igazgatóját valamint Carano Vicenzot a lap szerkesztőjét letartóztatták, mert a Snia Viscosa részvénytársaságot 185.000 líra erejéig meg akarták zsarolni.

Belli és Carano Turinban ismert személyiségek voltak. Az utóbbi buzamosabb ideig volt szerkesztője az Agenzia Stefani távirati ügynökség turini fiókjának és e minőségben sikerült neki jó összeköttetéseket szereznie. Később elvesztette állását és az „Il domani d'Italia” hetilaphoz került mint szerkesztő.

Carano igen költséges életmódot folytatott, nyilvános helyeken állandóan egy feltűnően szép fiatal nő kíséretében jelent meg. Utóbbi időben az „Il domani d'Italia” éles kampányt indított meg a Snia Viscosa részvénytársaság ellen és a lap tulajdonosa bizalmas uton értesítette a részvénytársaságot, hogy bizonyos összeg ellenében hajlandó a támadásokat beszüntetni.

A részvénytársaság természetesen felháborodva utasította vissza ezt az ajánlatot, mire a lap még élesebb támadásokkal válaszolt. A turini prefektúra erre indíttatva érezte magát, hogy a hetilap két kiadását elkoboztassa. Bellit és Carano rendőri felügyelet alá helyezték, a két jómódú azonban tovább folytatta zsaroló manőverét és mindenáron érintkezésbe akart lépni a részvénytársaság vezető emberével. Végül sikerült

Nagyszámú erdélyi Mizrachi és Ceire-Mizrachi-delegátusokra várunk, mert tudják, hogy itt lelkes testvérekre fognak találni és a legjobb vendégszeretethez lesz részük. Eljönnek mind, hogy együtt alkossunk olyan szervezetet, amelyekre Erdély zsidósága büszke legyen, hogy együtt dolgozzunk népünkért és vallásunkért. Kófler Mózes.

is nekik egy összevetelt létrehozni, melyen 500.000 lírát követeltek a támadások beszüntetéséért.

A részvénytársaság emberei látszólag alkudozásokba bocsátkoztak és sikerült is nekik Carano megbélyegzését. Ezután még több megbeszélés következett a főpostán és egy szállóban Carano ekkor azt követelte, hogy a pénz a részvénytársaság bizalmi embere Franciaországban adja át neki. A társaság képviselői azonban nem voltak hajlandók ebbe belemenni. Végül is megállapodtak abban, hogy a pénz Carano, illetve Belli meghatározott napon és meghatározott időben egy magánlakásban veszik át.

Belli és Carano a meghatározott időben meg is jelentek a lakásban. A társaság bizalmi emberei 120.000 lírát fizettek ki Bellinek. Belli ezután nem tudván hogy cinkostársa a részvénytársaságot még külön is megzsarolta, 65.000 lírát fizetett ki Caranonak jutalék fejében.

Carano egy órával később megjelent a Snia Viscosa bizalmi emberének lakásán, hogy a külön jutalékot átvegye. 65 ezer lírával a zsebében hagyta el a házat. Allé lépett azonban ki az utcára, a lesben álló detektívek körülvették és letartóztatták. A hatóság emberei előzően elővigyázatosság kedvéért a bankjegyek számát felírták. A titkosrendőrök aztán a hetilap szerkesztőségébe mentek, ahol letartóztatták Bellit és a pénzt lefoglalták. Belli letartóztatása alkalmával sírógörcsöt kapott.

Bauer ellen kiadták a letartóztatási végzést

A két áruló szörmekabát, amelyek Fellnerné voltak és amelyeket Bauer adott el, az egyetlen súlyosan terhelő bizonyíték

Bécs, július 26. A lainzi gyilkossági ügyben ma délután beállott a várvárt szenzációs fordulat: Bauer ellen a bécsi országos törvényszék kiadta a letartóztatási végzést.

A rendőrség ma délután a bécsi országos törvényszéktől megsapta azt az írárt, mely a gyilkossággal gyanúsított Bauer Gusztáv letartóztatását rendeli el.

A berlini rendőrséget a bécsi rendőrség ezen rendelkezéséről azonnal értesítették.

A rendőrség a lainzi gyilkossági ügyben olyan nyomot követ, melynek felderítésétől az egész gyilkossági ügy tisztázását várja. Ha a nyom, mely után a rendőrség nyomoz, helyesnek bizonyul, akkor a felhalmozott bizonyítékok láncolatának utolsó szeme is megkerült és teljes egészében lezárul a felhalmozott tárgyi bizonyítékok sorozata, amely kétségtelenül igazolja azt, hogy a lainzi Tiergartenben elkövetett gyilkossági ügynek főbűnöse Bauer Gusztáv.

Ebben az esetben még csak a cselekedet indítóokának problémája maradna megoldatlanul. Mint értesülünk, tegnap egy szörmearuke-escadó jelentkezett a rendőrségen, aki azt állította, hogy a múlt év nyarán két szörmekabátot kapott továbbadás céljából. Bauer Gusztáv fényképeiben minden kétséget kizárólag felismerte a megbízót.

A fényképet megmutatták az üzletvezetőnek és a bolti szolgának is. Mindkettő határozottan állította, hogy a két szörmekabát tulajdonosa Bauer Gusztáv volt.

A rendőrség további nyomozása a szörmekabátok vevőjét is megmagyarázta. A vevő egy hölgy, aki most külföldön tartózkodik. A vizsgálat folyamán felfedték még az asztrahánkabátok készítőjének a kiletét is. Egy bécsi szücsről van szó, aki kijelentette azt is, hogy az esetben, ha a kabátot kézhez kapná, még ma is felismerné. A rendőrség erről már értesítette is az asztrahánkabát vevőjét. Ha sikerül a kabátot Bécsbe hozni, és a szücsnek megmutatni és ha a szücs a kabátban Fellner Katalin gabáját ismerné fel, akkor Bauer Gusztáv ellen megint egy fontos bizonyítékot nyernének. A rendőrség e nyom helytállóságára olyan súlyt fektet, hogy most semmilyen más szempontot nem vesz figyelembe.

A Bauer ellen szóló bizonyítékokat eddig a véletlen összetalálkozásával is lehetett magyarázni. Az ilyen bizonyítékok rendkívül nagy sorozata azonban, amennyiben az említett utolsó nyom is helyesnek bizonyul, ma már elégséges arra, hogy Bauer bűnösségét megállapítsák.

Meg van állapítva, hogy Fellner Katalin, mielőtt Trieszából elutazott — va-

gyis egy nappal a gyilkosság előtt — még az asztrahánkabát birtokában volt. Amennyiben most már megállapítható az, hogy a Bauer által eladott kabát a meggyilkolt tulajdona volt, megdől Bauernek az az állítása, hogy Fellner Katalinnal, annak utolsó bécsi tartózkodása idejében nem találkozott. Amennyiben azonban az volna megállapítható, hogy a kabát nem a meggyilkolt Fellner Katalin tulajdona, hanem egy még eddig meg nem állapított egyéné volt, az esetben a Bauer elleni edigi bizonyítékokat óvatossággal kell fogadni. A rendőrség a bűnügy tisztázását még a holnapi nappon reméli.

SPORT

A Haggibbor serlegmérkőzése

Holnap, szombaton reggel vassz kezdetét a Haggibbor tenniszszakosztálya által kiírt gyönyörű serleg döntőversenye. A versenyen, — mint már közöltük — a NAC, Románia, Universitatea, KAC Tennis Club és Haggibbor csapatjai vesznek részt. A döntőversenyek beosztása a következő:

Szombaton d. e. 7 órakor: NAC—Románia, KAC—Universitatea, NAC—TC, D. u. 3 órakor: Haggibbor—TC, NAC—Universitatea.

Vasárnap d. e. 7 órakor: Haggibbor—Románia, KAC—NAC, D. u. 3 órakor: NAC—Haggibbor, TC—Universitatea.

A serleg-intézőbizottság felkéri az egyes sülékeket, hogy játékosaik a fenti időpontokban feltétlenül szarhoz állítsák, hogy a verseny akadálytalanul lebonyolítható és vasárnap estig befejezhető legyen.

A versenyek mindkét napon a Haggibbor tenniszszakosztályának a Calea Victoriei 117 sz. alatti pályáin kerülnek eldöntésre.

A csapatösszeállításokat lapunk holnapi számában közöljük.

Nem jön az UTE. Több kolozsvári lap egészen pozitív formában adott hírt arról, hogy a magyar uszógárda egyik leghíresebb csapata, az UTE, amelynek vízipolozői is a legelsőek közé tartoznak, vasárnap Kolozsvárra fognak szerezni. Ez a hír teljesen téves, de legalább is túlkorai. Az UTE egyik vezetője ez előtt 6 héttel levelet intézett Kolozsvárra, hogy július 28-án hajlandó itt szerepelni. A levél csak most került a szövetség illetékes szerveinek a kezébe és így teljesen lehetetlen, hogy két nap alatt nyelbe lehessen tűni a külföldi versenyzők itteni szereplését. Miatán az említtett levélben az újpestiek másik szabad terminusaként szeptember 1 van megadva, a megindult tárgyalások most valószínűleg e terminus körül fognak forogni és remélhető lesz, hogy meggyezésre is vezetnek.

A Haggibbor nyári mulatsága augusztus 4-én vasárnap lesz az Újságíróklub helyiségében. Az egyesület vigalmi bizottsága esztendőre este tartott ülésén nagyszabású programot dolgozott ki, amely hivatva lesz a Haggibbor amúgyis híres mulatságának a legjeljesebb sikerét biztosítani.

Üzlet eladó, vagy átadó

Főtéren. Berendezéssel vagy anélkül. Cím a kiadóban.

Péntek, mofonhan lonzeneka Operettré zongoraha és cigán Bécs. 11: zene. 20: szony. Op Breslau, 2 Strauss:

„A szép roem orok királyi fil Berlin, 17 grád. 22: szek, török Könyvü z 21.11: Paefelvonasü verseny. Schumann Lampelet basszus Gyermekek verseny. N zer szona La Serva közvetítés Szimfónika Déli hang verseny. 2 Részletek sz. 20 45: nekari ha

Buch kommunist kváló jfő etonale vé bejelentette oldali elz zárták a I

A Sin (Káro más nye

7,0 lei

Egy darab leg

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Péntek, július 26. Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: Mandics szonettének hangversenye. 17.45: Operatörzsetek. 20.30 Dohnanyi Ernő zongorahangversenye. 23: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 11: Hagverseny. 16: Szórakoztató zene. 20: Smetana Az eladott menyaszony. Opera. Utána szórakoztató zene. Brslau. 20.35: Két egyfelvonásos opera. Strauss: „Venus a zöldben” és Suppe „A szép Galathea”. Brüsszel. 17: A teatrom orchester hangversenye. 20.15: A királyi filharmonikusok hangversenye. Berlin. 17: Ismert német népdalok. Belgrad. 22.25: Népmuzsikuskok, füttyművészek török harmonika. Daventry. 18.30: Könyv zene. 20: Táncezene. Genoa: 21.11: Paese dei Campanelli, operett 3 felvonásban. London. 12.30: Orgonahangverseny. 18.45: Beethoven, Brahms és Schumann zongorahangverseny. 19.45: Lampelet szoprán és Richardsolin basszus hangversenye. Milano. 15.30: Gyermekkorus. 20.30: Szimfonikus hangverseny. Nürnberg. 18: Beethoven Kreuzer szonátája. Nápoly. 21.02: Pergolesi La Siva Padrona e. vigoperájának felvételése. 23 Jazz-band. Varsó. 20.30: Szimfonikus hangverseny. Zürich. 12.33: Népzene. 22.25: Jazz-band. Róma. 21. Rézlelek Tafolina e. operettből. Toulon. 20.30: Operatörzsetek. 21: Nagy zenekari hangverseny.

Bucharint és hat társát kizárták a kommunista internacionáléból. Moszkvából jelentik: A kommunista internacionale végrehajtóbizottságának elnöke bejelentette, hogy Bucharin és a jobboldali ellenzék további hat tagját kizárták a Kominternből.

A Loteria Sinistratilor

(Károsítak sorsjátéka)

második húzása

5845

nyereménnyel

összesen

7,000.000

lei értékben

Egy két a 25 leles darabból álló sorsjegy ára 50 lel.

A semmitűszék elrendelte a bezárt fogászati műtermek felnyitását,

de a közegészségügyi minisztérium nem hajlandó végrehajtani az ítéletet

(Bucuresti-Bukarest, július 25. Az Uj Kelet tud.) Azok között a törvényjavaslatok között, amelyek a kormány még ebben a szessióban a parlament elé terjeszt, szerepel a fogászati megrendszabályozásról szóló törvényjavaslat is. Az Uj Kelet hasábjain már több ízben alkalmunk volt rámutatni arra, hogy ez a törvény súlyos igazságtalanságot követ el néhány száz olyan fogással szemben, akik már évtizedek óta gyakorolják mesterségüket. Az egészségügyi minisztérium államtitkára, dr. Juliu Moldovan kolozsvári egyetemi tanár minden látszat szerint védelmébe akarja venni a fogorvosokat ezzel a törvénnyel, ám az a mód, ahogyan a fogtechnikusok ellen el-

jár, méltán váltott ki ellenkezést a közvélemény legnagyobb részéből. Mielőtt a törvényt a kormány a parlament elé terjesztette volna, az egészségügyi államtitkár egyszerűen miniszteri utasítással elrendelte több, mint 450 fogtechnikus mihelyének bezárását. A fogászok jórésze nem nyugodott bele abba, hogy márcólholnapra minden törvényes alap nélkül kivégyék a kenyeret szájukból s megtámadták a legfőbb semmitűszéknel az egészségügyi államtitkár rendelkezését. A legfőbb semmitűszék a fogászoknak adott igazat és utasította az egészségügyi minisztériumot, hogy vettesse le a pecsétjeit a bezárt műhelyekről. A Dimineata szerint az egé-

ségügyi minisztérium nem hajlandó ezt a legfőbb igazságügyi hatóságtól származó rendelkezést végrehajtani, illetőleg csak egyeseknek volt hajlandó műhelyiket újból megnyitni. A fogtechnikusok körében érthetően nagy elégedettség uralkodik az egészségügyi minisztérium önkényes eljárása miatt. Teljesen érthetően, hogy mintan a minisztérium minden törvényes alap nélkül elrendeli a fogászati műhelyek bezárását és így csaknem 500 embert foszt meg márcólholnapra existenciájától, nem hajlandó meg a legfőbb semmitűszék utasításának sem eleget lenni. A fogászok elhatározták, hogy ismét a régenstanács hoz fordulnak sérdmeik orvoslásáért.

Sehol sem fog sikerülni a kommunistáknak augusztus elsején zavargásokat provokálni

Párisban és Prágában rendkívül erélyes elhárító intézkedéseket fogantatosítanak a hatóságok. Anglia készül az Oroszországgal való diplomáciai viszony felvételére

(Cluj-Kolozsvár, július 25. Az Uj Kelet tud.) A kommunista internacionale május elsejére tervezett nemzetközi sztrájkja és zavargása az előjelek szerint kudarcba fulladt.

Párisi jelentések szerint a kommunisták letartóztatása továbbra is állandóan folyamatban van. Hir szerint a még szabadfában maradt vezetők elhatározták, hogy többszáz társuk őrizetbe vétele miatt lemondanak arról, hogy augusztus elsején a nagy ipari üzemekben sztrájkot proklamáljanak.

A vörösszervezetek titkos irodáiban kommunistavezetrek magánlakásaiban a házkutatások tovább tartanak. Számos újabb letartóztatás történt többek között az ifjúságok szakszervezeténél is.

Prága, július 25. A hatóságok nagyarányú elhárító intézkedéseket fogantatosítanak az augusztus elsejére tervezett

kommunista puccskíséreltet szemben. Szalonikii jelentés szerint a hatóságok itt minden augusztus elsejére tervezett felvonulást és tüntetést betiltottak.

Valószínűnek látszik, hogy az angol munkanélküliek zavargása szoros összefüggésben van az augusztus elsejére kiadott kommunista jelszóval. Londoni jelentés szerint a sajtó csodálkozik a munkanélküliek tünelmentességén és elítéli a tüntetéseket, amelyek tegnap a munkaügyi minisztérium épületében és a miniszterelnökség előtt folytak le. A lapok megállapítják, hogy még egyetlen kormány sem igyekezett annyi komolysággal ennek a problémának a megoldására s így a tüntetések minden jogos alapot nélkülöznek.

London, július 25. Egyik képviselő támogatást intézett az alsóház tegnapi ülésén a kormány ellen Trotszkij beutazási engedélyének megtagadása miatt. A

képviselő azt hangoztatta, hogy Trotszkij a jelenkor Európának egyik legnagyobb államférfia és joggal elvárhatta volna a munkáspárti angol kormánytól, hogy beutazását engedélyezzék. Clynes belügyminiszter válaszában utalt arra, hogy Trotszkij minden egyéni kiváltsága ellenére a kormánynak figyelembe kellett vennie azt, hogy a volt népbiztos jelenléte súlyos zavarokba sodorhatná Angliát.

London, július 25. A mai minisztertanács ülése előtt Dawes amerikai nagykövet felkereste Macdonald miniszterelnököt és a két államférfi kölcsönösen tájékoztatta egymást a világpolitika aktuális eseményeiről. A minisztertanács ülésén ismertették a külügyminiszteri értekezlet előkészítésének eddigi eredményeit, majd az Oroszországgal felveendő diplomáciai összeköttetés ügyét vitatták meg.

Sorozatos sikkasztások és okirathamisítások miatt letartóztatták a lugosi sziguranca főnökét

Nem létező hivatalnokok részére vett fel éveken keresztül fizetést Alexandrescu szigurancafőnök

(Lugoj-Lugos, július 25. Az Uj Kelet tud.) Glagojeanu vizsgálóbíró az elmúlt napokban szenzációs letartóztatást eszközölt. Este 9 órakor ugyanis a vizsgálóbíró rendőrkészültséggel megjelent a lugosi szigurancafőnök, Vasile Alexandrescu lakásán és Alexandrescut előzetes letartóztatásba helyezte. A kiszivárgott hírek szerint a letartóztatás hosszúság és a legnagyobb titokban lefolytatott vizsgálat előzte meg és végeredményben egy szenzáció számba menő bünlajstrom összeállításával fejeződött be. A lugosi szigurancafőnök éveken keresztül viselte ezt a vezetői tisztséget a lugosi sziguranca és különböző szabálytalanságai, sikkasztásai és okirathamisításai még 1924. évre nyulnak vissza. Vasile Alexandrescu terhére különben eddig a vizsgálóbíró nyomozás a kb. vetkező terhelő adatokat gyűjtötte össze:

1927-ben Alexandrescu szigurancafőnök Sziklai Lajos könyvkereskedő nevére egy 10.000 lejről szóló számlát hamisított, amelynek összegét természetesen az államkincstáron keresztül inkasszálta be magának. Hasonlóan hamis számlát állított ki a Wexler és Klein cég

nevében 4000 lejről, Vladau Péter nevében pedig két hamis számlára 26.932 és 21.588 lejt vett el.

1928-ban egy 10.000 lejes hamis számlát könyveltetett el a lugosi villamos művek követelésekért. Ezek képezék Alexandrescunak kisebb mellékjövedelmi forrásait. Sokkal jövedelmezőbbek voltak a tisztviselői fizetési státus meghamisításából befolyó jövedelmek. 1924 februárjától 1924. év októberéig Oktavian Isac sziguranca ágens fizetését vette fel Alexandrescu szigurancafőnök, anélkül, hogy ez akkor szolgálatot teljesített volna. 1926 december 1-től 1927 március 31-ig hasonló körülmények között Radivoovits György 1925 június 15-től 1926 októberéig pedig Oprea Sofia fizetését vette fel. 1927 novemberében a sziguranca egy Popescu nevezetű tisztviselője kilépett állásából. Alexandrescu mindennek ellenére 1928 decemberéig folyósította Popescu fizetését, amelyet természetesen ő inkasszálta saját maga részére. Szerepelt a tisztviselői státuszban egy Cazan nevezetű tisztviselő is 1924 óta annak ellenére, hogy ilyen nevezetű tisztviselője a lugosi sziguranca-nak soha nem is volt. G. Popescunval ha-

sonlóan cselekedett azzal a különbséggel, hogy ő 1925 február óta szerepelt. Nem utolsó helyen szerepelnek Alexandrescu bünlajstájában azok a hamis kimutatások, amelyeket a fogvatartottokról terjesztett be a belügyminisztériumhoz és amelyen minden egyes alkalommal nagyon szép summákat tettek ki a foglyok élelmezésére költött összegek. Való jában természetesen jóval kevesebben voltak letartóztatva, mint amennyit Alexandrescu mindannyiszor kimulatott. Alexandrescu különben közokirathamisítást is követett el, amennyiben hónapokon keresztül saját maga vizálta a vasúti szabadjegyet.

Vasile Alexandrescut egyelőre letartóztatták. Tekintettel arra, hogy az előzetes vizsgálat az előbb felsorolt tényeket teljes egészében igazolta, Alexandrescu beismerő vallomása már sokat árul el egyön nem változthat. Nagyon valószínű azonban az, hogy a vizsgálóbíró rövidesen újabb letartóztatásokat fog eszközölni, mert elképzelhetően ugyanis az, hogy a sziguranca más illetékes magasrangú tisztviselői ezekről a manipulációkról tudomással ne bírtak volna.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánsvégi zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő, Str. Lipsicani 91.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomát csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Thamusz 20

Vasárnap, Thamusz 20-ikán 25 éve lesz annak, hogy az ukkori zsidóság prófétaja örök álomra hunyta le mélytűzű, álmódó feketé szemű, a szive ölje meg Herzl Tivadart, az a szív, amelynek minden dobhánása a zsidó népé volt, minden idegszála a zsidóság jövőjéért remegett. Huszonöt esztendő telt el azóta. És ma minden zsidó szív a csodálat, a rajongás, a hála, az elismerés és a feltétel nélküli odaadás érzésével áldoz a próféta emlékének, akit negyedszázaddal ezelőtt oly váratlanul, olyan hirtelen és oly tulkorán ragadt el soraink közül a halál.

Az egész világ zsidósága kégyellett és egyben az örömmel teljesebb érzelmeivel áll meg Herzl Tivadar emléke előtt. Kégyellett, amely a zsidóság a nagy fia emlékeztetésére szól és örömmel, amely minden zsidót el kell hogy töltson, ha látja, hogy a herzl gondolatok élő és eleven valóságok váltak, hogy a zsidóság ott, ahol él, a zsidó reneszánsz ellenállásában egyre inkább tény hódít és hogy Herzl Tivadar soha annyira aktuális nem volt, neve és gondolatai soha oly elevenen nem éltek a zsidóságban, mint ma.

Az erdélyi zsidóság is méltó részt kér magának azokból az ünnepekből, melyek vasárnap, Thamusz 20-ikán mindent a világon hirdetni fogják a zsidóság korán elköltözött próféta, Herzl Tivadar emlékének imponáló nagyságát. Erdély összes városaiban ünnepélyek lesznek, amelyeknek keretén belül el fogják mondani azt, ki volt és ki ma is a zsidóságnak Herzl Tivadar.

Itt emléjük meg, hogy Thamusz 20-ikán, vasárnap az Uj Kelet ünnepi számát ad ki Herzl Tivadar halálának 25 éves fordulója alkalmából.

Péntek esti istentisztelet. A Perdinand király-uti zsinagógában f. hó 26-án a péntek esti istentisztelet pontban 8 órakor kezdődik. Az istentisztelet keretében dr. Eisler Mátyas főrabbi Herzl Tivadar halála 25. évfordulója alkalmából emlékbeszédet mond.

Virág Lajos önálló hangversénye. Most érkezett vissza Kolozsvárra Virág Lajos a Közművelődési Bizottság tagja, aki a szombat tudvaleg Bécsben töltötte. Virág Lajos augusztus 3-án, szombaton este 9 órakor a katolikus gimnázium nagytermében önálló hangversenyt ad, amelynek műsorát később fogjuk közölni.

Kézigránátos harc egy feleséggyilkos férj és a rendőrség között. Szófiából jelentik: Véres harc árán tudott csak a vidni rendőrség egy hitvesgyilkos férj ártalmatlanná tenni. Egy Nikolov nevű vidni kereskedő agyonlőtte feleségét és sógorát, mert attól tartott, hogy felesége el akarja őt hagyni. Amidőn a rendőrség a gyilkost le akarja tartóztatni, ez elbarrikádozta magát házában és az ablakból lövöldözni kezdett a rendőrökre. Teljes öt órán át tartott a harc; a rendőrök kézigránátot dobtak a házra, amely részben rombadőlt, de a lövöldöző Nikolovnak mégsem történt baja. Végül a rendőrök, a kik közül többet súlyosan megsebesített a gyilkos, kénytelenek voltak a házat felgyújtani. Amidőn a gyilkos látta, hogy a lángok elől nem tud menekülni, agyonlőtte magát.

Nagy részvét mellett temették Zádor Benőt, a kolozsvári zsidó iskola igazgatóját

(Uj-Kolozsvár, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy csendes, de munkában és küzdelmekben annál gazdagabb életpálya érkezett el tegnap minden halandó ember utolsó állomásához. Zádor Benő, a kolozsvári kongresszusi hitközség zsidó iskolájának évtizedeken át volt igazgatója tegnap este rövid szenvedés után meghalt. Alig félévvel ezelőtt ünnepelte meg a kolozsvári kongresszusi hitközség Zádor Benő 35 éves pedagógiai működésének jubileumát és ez az ünnepség alkalomul szolgált arra, hogy a zsidó társadalom minden rétege kifejezésre juttassa azt a mélyszéles nagyrabecsülést és tiszteletet, amellyel az iránt az ősz pedagógus iránt viselték. Zádor Benő valóban az a jó, a kötelességtudó és nemes tanítók mintaképe volt, akik mesztárságukban elhivatottságot, ugyszólván magasabb küldetést látnak. A közélet hangos fórumán sohasem szerepelt egész élete az iskola és a templom falai között zajlott le, ahol hangyaszorgalmu munkával végezte nagy életművét, a zsidó ifjúság nevelését. A generációk hosszú sora került ki a kezei alól s a tanítványok ezrei gondolnak vissza hátkis szeretettel néhai mesterükre, aki a tudás és a hit fegyvereivel vértette fel őket a küzdelmes életutra.

Zádor Benő 1864-ben született egy pozsonymegyei kis faluban és először a nagyszombati, majd a pozsonyi jesiván folytatott tanulmányokat, majd a budapesti országos zsidó tanítóképző intézetében nyert tanítói oklevelet. Először az érsekújvári zsidó iskolánál tanított és 25 évvel ezelőtt hívták meg a kolozsvári zsidó iskola élére, ahol azóta megszakítás nélkül működött. A szorosán vett tanítói munkán kívül Zádor Benő templomi funkciókat is végzett és gyakran funkcionált mint dr. Eisler Mátyas

Az előzékeny férj a feleség után küldi az anyóst is. Párisból jelentik: Az egyik francia lapban megjelent a következő hírtetés: „Felszólítom Arthur barátomat, aki feleségemmel megszökött hogy közölje véleményem, hogy díjmentesen utána járjak az anyósomat, a szobalányt és a Totó öleket. Charles P. A furcsa hírtetés nagy sikert aratott a lap olvasói körében. Hogy a bizonyos Arthur jelentkezett-e, arra nézve nincs értesülés.

Turista kirándulás. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület f. hó 28-án, vasárnap kirándulást rendez Kolozs sósfürdőre. Gyűjtkezés a vasúti állomásnál. Indulás reggel 6 óra 32 p-kor, vonatgal Apahidáig. Onnan gyalog Kolozsig. Vezető: Haltrich Árpád. — A kerékpáros osztály szintén Kolozsra rendezi túráját. Gyűjtkezés a Mátyas-ház előtt. Indulás reggel 6 órakor. Vezető Tamás Tibor. Mindkét csoport tagjaitól kérjük az egyesületi jelvény viselését, mert ennek alapján kedvezményes elbánásban részesülnek úgy a fürdőben, mint a vendéglőben.

Fürdőre, nyaralóhelyekre utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadóhivatallal, hogy az Uj Keletet fönnekadás nélkül küldhessük.

Beomlott egy vasúti alagút. Casselből jelentik: Tegnap egy vasúti pályáról szerezte, hogy a Schmede helység mellett alagút egy része beomlott. A pályáról azonnal az első telefonállomáshoz rohant és értesített a hatóságokat. Mielőtt azonban valaki a helyszínre érkezhett volna, az alagút mintegy 15 méter hosszúságban összeomlott. A vonalon a vasúti közlekedést be kellett szüntetni.

főbbi helyettese. Meleg érdeklődést tanúsított minden zsidó mozgalom és akció iránt, de az iskolán és templomon kívül aktív működést sehol sem fejtett ki, mert minden energiáját nagy élethivatásának szentelte.

Körülbelül egy évvel ezelőtt Zádor Benő nyugalomba vonult, mert egészségi állapota aggasztóan alá hanyatlott. Templomi teendőit azonban továbbra is ellátta. Néhány nappal ezelőtt azonban hirtelen rosszul lett, agyvérzést kapott és tegnap este 10 órakor eszöndes haláltusa után kiszvedett.

Temetése esütörtök délután félhat órakor ment vége a város óriási részvétele mellett. Rabetz Benjámin főkéntör köruskisérrel előadott szoltáreke után dr. Eisler Mátyas főrabbi bucsuztatta el a halottat valóban megrendítő szavakkal. Meltatta Zádor Benő áldásos munkásságát és megsiratta benne az igaz barát, és hűséges munkatársat. Dr. Krausz József dicsőszentmártoni főrabbi a család nevében bucsuztatta el Zádor Benőt és méltatta puritán, jámbor életmódját. A hitközség gyászt Szenes Károly hitközségi elnök tolmácsolta, míg a Chevra Kadisa nevében Somogyi Miksa mondott megható bucsuszavakat. Dr. Spitzer József mint a zsidó iskolaszék elnöke tartott költői szárnyalásu gyászbeszédet. Klein Eljahu tanár a kartársak nevében vett bucsut az elhunytól és dr. Kepes Imre a zsidó nőegylet gyászt tolmácsolta, amelynek Zádor Benő hosszú éveken át volt titkára. Rabetz főkéntör gyönyörű El mole rachamim éneke után megindult a hosszú gyászmenet a régi zsidó temető felé, ahol örök pihenőre helyezték el Zádor Benőt. Kivánságához képest a gyermekek közé temették el és a világháboruban hősi halált halt fia, Zádor Béla tanár sirjának közelében.

Zivatarok várhatóak a meteorológiai intézet jelentése szerint. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózsa szerint nyugatról növekvő felhőzetű és helyenkint zivatarokkal kísébbi hőmérsékletcsökkenés várható.

Az Angol Bank kamaflába változatlanul öt és fél százalék. Londonból jelentik: Az Angol Bank ma megtartott ülésében változatlanul továbbra is 5,5 százalékban állapította meg a kamatlábat

Hidasnémetinél megindul a normális vasúti forgalom. Budapestről jelentik: A cseh és a magyar vasútgazgatóságok között létrejött meg egyezés folytán Hidasnémetin ma délelőtt tíz órakor felveszik a vasúti forgalmat. A Tátralexpressz holnap délelőtt 10 óra 10 perckor Kassán át Poprádfelkaiig teszi meg újra az utat az incidens óta első ízben.

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Irta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv” két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket felőhajtják újítani. Ezek az előismeretek az automobili szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével a könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltető segitenek elő a egyszerű kivitelű ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősoffortól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra 610 oldal Árát füzve 510

Péntek, 1929 július 26.

SZINH

A Mag (Minden e

Pénteken 4 Székék híri, 20 filmen. Kuth T. Szerlent amerika (Román) Pöszere és Alice és felő és 10 le

Szombaton 3 Széké lagbirn génye szerplő Fordi Sz jelő kertje. násban. tiszlav sor. Kő árak: 30

Vasárnap d és 10 le sor. Né ság. (He

Vasárnap 3. peroi tit szerplő: vül Szék Helyára

CORS

Péntek 5, 7. árkusz nagy film Előjáték

Szombat 5. tragédia Goetzke. journal.

Vasárnap 5. tragédia Goetzke. journal.

nyári mozdó

Pé Fekete sejk. légió Evelyn Jozsepp sikart a if fősze Szerü ki

Szombat, va

Szenzációs I szerepbe nyert C férfi f 2 Jeger Erdeti széri k 80, 25 é

Zsidó

Oskár be Sas Irén: Bar-Koch sejt, sz ménye Kaphatók ban. (A esetén

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

(Minden előadás keretében két teljes műsor!)

Pénteken 4 óraker, fél 7-kor és 9-kor: 1. Székék előnyben. (Anita Loos világírni, 26 nyelvre lefordított regénye filmen, 7 felvonásban. Főszereplők: Ruth Taylor, Alice White, Ford Szering.) 2. Két pompás kacagató amerikai burleszk. 3. Allah kertje. (Romantikus dráma, 6 felvonásban. Főszereplők: Petrovics Szvetisláv és Alice Terry.) Kettős műsor. Két és félórás előadás. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Szombaton 4 óraker, fél 7-kor és 9-kor: 1. Székék előnyben. (Anita Loos világírni, 26 nyelvre lefordított regénye filmen, 7 felvonásban. Főszereplők: Ruth Taylor, Alice White, Ford Szering.) 2. Két pompás kacagató amerikai burleszk. 3. Allah kertje. (Romantikus dráma, 6 felvonásban. Főszereplők: Petrovics Szvetisláv és Alice Terry.) Kettős műsor. Két és félórás előadás. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap délelőtt 11 óraker: Matiné 15 és 10 lejes helyárakkal. Kacagó műsor. Négy nagyszerű bohózat-újdonosság. (Helyárak: 15 és 10 lej.)

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraker: A singapori titok. (8 felvonásos dráma. Főszereplő: Ramon Novarro.) Ezenkívül Székék előnyben. (Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.)

MOZI

CORSO-filmszínház műsora:

Péntek 5, 7, 9 óraker: Premier. Royal cirkusz tragédiája. Főszereplő: a nagy filmszínész: Bernhardt Goetzke. Előjáték: A legújabb heti journal.

Szombat 5, 7, 9 óraker: Royal-cirkusz tragédiája. Főszereplő: Bernhardt Goetzke. Előjáték a legújabb heti journal.

Vasárnap 5, 7, 9 óraker: Royal-cirkusz tragédiája. Főszereplő Bernhardt Goetzke. Előjáték: a legújabb heti journal.

GRAND

nyári mozgó műsora, városnéző udvarán

Pénteken este 9 óraker: Fekete sejk. Szaharai regény, a Halál-éneke. Keszverfilmje. Főszerepben Evelyn Brent, az Utolsó parancs női főszereplője és Gary Cooper, a nagy aratott Rabszolga feleség férj főszereplője. Ezenkívül nagy-kereskedelmi műsor.

Szombat, vasárnap, hétfő, kedd este 9 óraker:

Ezenkívül premier: A vöröshajú. Főszerepben a világ-szépségversenyt nyert Clara Bow legújabb filmje. A férfi főszerepben Lane Chlunker. 2. Jézusmedve és rozsmár-vadászat. Erdélyi felvétel. — Ezenkívül nagyszerű kísérő műsor. Helyárak: 38, 30, 25 és 15 lej.

Zsidó ifjúsági könyvek:

- Oskar bácsi zsidó meséi — 30 lej
- Sas Iren: Kol-nidre — 30
- Bar-Kochba (Elbeszélések, versek, szindarabok gyűjteménye) — 60

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. (A pénz előzetes beküldése esetén portómentes szállítás.)

Közgazdaság

A magyar konkurencia veszélyezteteti Románia gabonaexport lehetőségét

Erdélyben és Bánátban kevesebb termés lesz a tavalyinál

(Cluj-Kolozsavar, július 25. Az Uj Kelet tud.) Az aratási munkálatok még folyamatban vannak s előreláthatólag nyolc-tíz napon belül ismeretes lesz Románia ezévi terméséről. Ma még mindig nehéz prognózisokba bocsátkozni; am az előjelék szerint valószínű, hogy a termés ebben az évben csökken fog maradni a tulsagosan optimista hivatalos becsléseknek. Beavatott helyről származó információink szerint például Erdélyben az ezévi termés minőségileg jobb lesz ugyanis a tavalyinál, mennyiségileg azonban el fog maradni mögötte. Ugyanaz a helyzet a Bánátban, ahol a tavalyi rekordterméssel szemben ebben az esztendőben kevesebb, bár minőségileg mindenesetre jó termés ígérkezik.

A gabonapiacot épen erre a bizonyít-

lásra való tekintettel, általános lanyhaság jellemzi. A kínálat ugy búzában, mint lisztben, teljesen minimális. Altlában attól tartanak, hogy Románia exportlehetőségei ebben az esztendőben is minimálisak lesznek. A helyzet ugyanis az, hogy azok a közep európai államok, amelyek Románia felvívó piacát képeztek, lényegesen olcsóbb magyar ajánlatokkal vannak elhalmozva. Magyarországon eben az esztendőben is kitűnő termés volt és a termelés racionalizálására van szükség ahhoz, hogy Románia fel tudja venni a versenyt a konkurens államokkal.

A régi királyságban a terméskilátások az elmúlt évinél lényegesen jobbak. Moldovában és Bukovinában azonban az árvek sok helyütt csaknem teljesen elpusztították a termést.

mesvára elsősorban a vámanálmosok, mint akiket a vám megállapításának kérdése vitálisan érint. Ugyanebben az időben a kereskedelmi malmosok is rati fikálni fogják, valószínűleg a már elvben július 14-én elfogadott egységes eladást és beszerzési iroda felállítására vonatkozó tervezetet. A pénteki gyűlés amely egyébként Prochászka Testvérek nagymalmosok kezdeményezéséből az 6 tulajdonukat képező Mümalom helyiségeiben fog lezajlani, Bánságszerte és Erdélyszerte óriási érdeklődés várt meg. Mert amennyiben ez a gyűlés kimondaná a kétféle: a vámmalmosok és a kereskedelmi malmosok koncentrációját, akkor hétről-hétre ezek a koncentrációra vonatkozó alakuló gyűlések minden bányáig, illetőleg erdélyi megyeszékhelyen megismétlődnek és ezzel megvalósulna az a nagy terv, mely egész Erdélyt koncentráció formájában körülhálózna.

Emelkedett a bankjegyforgalom. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala kimutatása szerint a bankjegyforgalom június 13-ikával 19 milliárd 194 millió lejre emelkedett. A belvárosi és külföldi aranystokk 10 milliárd 600 millió 613 millióra emelkedett. A kereskedelmi tárcá 8 milliárd 793 millióról 8 milliárd 947 millióra emelkedett.

Pénteken a malmosok nagygyűlése fog dönteni a malmkoncentráció kérdésében

A kereskedelmi malmok elvben már elfogadták a koncentrációt

(Timisoara-temesvár, jul. 25. Az Uj Kelet tud.) Annak idején az Uj Kelet emlékeztetett meg legelőször az erdélyi és bánsági malmosok új irányú mozgalmáról, mely a mai káotikus gazdasági helyzetből egy ugynevezett malmkoncentrációval akarta a krízisben vergődő malmipart átmenteni egy tisztultabb atmoszférába. Áprilisban, amikor a szóban forgó mozgalom nyilvánosságra került, ugylátszott, hogy csak 1-2 hét kérdése legföljebb, hogy a koncentráció létrejön. Ámde az idők folyamán, mint általában ilyen nagyszabású mozgalmaknál, a realizálás elé különböző súlyos akadályok tornyosultak, úgyhogy egy időben a terv leglelkesebb szóvivői is kétkedni kezdtek abban, hogy a grandiózus tervből, a koncentrációból valaha is valami legyen.

Az aratás megkezdésével azonban a koncentráció körül váratlanul új megmozdulások történtek. Természetesen a megkezdett új akciók szinte porairból, mondhatnánk, hívta életre az utóbbi időben egyromásra bekövetkező malombukások melyek a legstabilabbnak hitt malmkoncernteket is megrendítették alapjaikban. Bánságszerte. A közeledő veszély tehát jobban hatott, mint akár-

hány mesterszónoklat, mert alig került nyilvánosságra az egyes malmok összeomlása, éppen azok, akik eddig huzodóztak a koncentrációtól vetették fel újból az egyesülés tervét.

A mai formájában, természetesen, igen sok módosításon ment keresztül a malmosok egységesítésére vonatkozó tervezet. Ma már, az előbbi és az eredeti javaslattal szemben teljesen az eddigi független formájában üzheti iparát a malmos, anélkül, hogy liszt eladása, illetőleg gabonabeszerzési kerete kontingetálva volna. A tömörülés ezuttal még csak arra vonatkozik, hogy a malmosok között elharapózott konkurrenciát kiöljék, illetőleg egy, a tömörült malmok összességé által megállapított örlési százalékok keretében örljenek a malmok. Ez a százalékok értesülésünk szerint 17-re rugna, azaz ebből 13-at örlésibér, 2-öt termelési adó és ugyancsak 2 százalékot portlás címen számítanak fel a malmosok az örlőfeleknek.

Reális szempontból ez a megállapított százalék az a minimum, mely okvetlen szükséges a malmos egységteneiájának biztosítására. A tömörülés kérdésében egyébként pénteken, július 26-án a Bán-ságból nagygyűlésre jönnek egybe Te-

Ötmillió lejt osztanak szét vetőmagvak vásárlására. Bukarestből jelentik: A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli hogy a földművelésügyi minisztérium számára nyitott 500 millió lej rendkívüli hitelből 5 millió lejt vetőmagvásárlás céljaira fognak a földművelésügyi kamarák szövetsége utján fogják az szükséges vidékeken kiosztani. A vetőmagelosztás célja ezenkívül az is, hogy elsőrendű minőségű maggal lássa el a földműveseket.

Elkészült az államsorsjáték létesítéséről szóló törvényjavaslat. Bukarestből jelentik: Dan Sever egészségügyi miniszter tegnap terjesztette a legfőbb törvényhozási tanács elé az államsorsjáték létesítéséről szóló törvényjavaslatot. A sorsjáték rendezése ugynevezett vérvyes kommercializált rezsimben fog történni. Részvénytársaság alakul, amelynek alap szabályait a minisztertanács approbálja. A társaság alaptőkéje minimálisan 80 millió lej. Az állam regulé-joga 10 millió lejben van meghatározva. Az alapítóke növekedése esztén ugyanolyan mértékben nő az állam regulé-joga. A nyerek 20 százalékos adót fognak fizetni, a melyet a nyereményből visszatartanak. A társaság működésének időtartama 50 év. A nyereség 60 százaléka az I. O. V.-t (hadiszervek, árvek, rokkantak), 40 százaléka pedig egészségügyi intézetek építését szolgálja. A nyereményeket az állam garantálja. A sorsjegyek fele nyerni fog. A nyeremények értéke nem lehet kisebb, mint a sorsjegyek árának 65 százaléka.

TÖZSÉDE

Valutapiac 1929 július 25 (Rador)

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	324250-324250	—	—	49150	394250	1109250	13676	65005	192450
Newyork	16875-16875	51965	51970	25620	10875	57340	71130	3377	—
London	81675-81675	252275	252205	12393	81675	2780	344675	163750	48481
Páris	686-686	203675	203675	—	659	224950	2781	13210	39125
Milano	88150-88150	271875	271875	13389	88150	3000	3717	17672	528125
Prága	49950-49950	113375	153850	—	49950	109850	210475	—	296
Budapest	2975-2975	9062	9060	—	2975	—	12394	58875	—
Belgrád	297-297	91275	91275	—	297	1007	124862	5932	176
Bukarest	—	30850	30850	1545	—	840	42150	2.0350	59
Varsó	1905-1905	5830	5830	—	1905	642750	7969	37975	—
Bécs	236750-236750	73250	7323	—	236750	805950	—	47455	—
Berlin	4018-4018	1230	12391	—	4018	1366850	16938	80480	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 30850, Páris 1515, Budapest 34025, Bécs 422, Prága 200

JAZOMIR

Egy hős pacifista históriája

Írta: ALEX SLANK

(10)

M. djárt ki is próbálta t.
Felbár József megkért, üljek le és ir-
jak két fölhevást azonos szelleműt, de ne
azonos, vagy hasonló szöveget a kato-
nékhoz és a gyárak munkásaihoz.

„Keöltözött, fölesküdt: katona, aki
otthonodat és családodat elhagyta, jól
idefigyeld! Miután kiköszöztél és beléd
gyomrozta, hogy a muzsika, meg a fran-
cia meg a szerb a legnagyobb ellensége-
id, ellenben a német, a török, és a bolgár
kedves jó atyáidai, akikkel együtt
gyilkolnod kell az ellenséget, fölvirágoz-
nak és szeretet adománnyal látnak el,
lelátanak és küldenek ki a frontra. Ki-
mégy és majd ott megtudod, mi a hábo-
ru! De már most mondjuk neked, vi-
gyazz, mert az urak, akik békében a
munkaerőre, a kicsi megtakarított pen-
zetre, a földre leselkednek, most az
életedet akarják! Minden jót, tejjel-méz-
zel fojós Kanadát igérnek neked, de majd
meglátod ott kint, mivő válnak ezek az
ígéretet! Nem akarunk téged most sem-
milyen irányban megagítani, csak any-
nyit mondunk a gyerekeid, a szüleid, a
feleséged és saját magad érdekében, hogy
a fegyvert, ha majd vége a háborúnak
kezedből senki emberfiának ki ne add!
A fegyverre szükség lesz itthon. Vele
fogod elintézni a magad sorsát. Amíg
a fegyver nálad van, addig az történhetik,
amit te akarsz. Ha kiadod a kezéből
az történet, amit az elnyomóid akarnak.
Belátod ugye, hogy föl kell szabadulnod
és érzed, hogy azt a kormány-művésze-
tet, amit az „urak” csináltak, a te vére-
liből való és megtudják cselekedni. A
a te véred csupa proletár, ipari és föld-
műves szegény, aki beéri kevéssel, aki
egyszerben akar élni, aki megelégedni-
nek tölti, hogy a dolgozók mellett herék
élnék bőségben, dologtalan csöcselék.
Még uraskodnak s a dolgozók fölött. De
itt most az alkalom! Fegyvert adtak a
kezedbe, hogy más nemzetbeli proletár-
társadat, aki se inged, se subád, legyil-
kold.

Jól idefigyeld! Neked más ellenségeid
vannak, olyanok, akiket ismersz és ezek-
kel le kell számolnod! A beszámolás órá-
jára már nincs messze. Nálad legyen a
fegyver! Idehaza lesz rá szükséged.

A forradalmi komité.”

Felbár csak azt kifogásolta, hogy a
proletár megszűnyítőnek találja a do-
logtalanok bőséges életét. Szerinte ez he-
lyénvalóbb lenne az intellektuális mur-
kások fölhevásában. De a többiek rend-
ben levőnek találták és bosszusan jegyez-
ték meg, hogy a kézzel dolgozók önérzete
semmitvel sem kisebb a főmunkásoké-
nál.

Megvoltak velem a legmesszebbmenően
elégedve.

„No most Jazomir elvtárs — szolt a
komité jegyzője — mondja, milyen név
alatt akar a forradalomban szerepelni?
Es mondja meg, a munkáján kívül heti
hány koronát akar befizetni?”

Mialatt gondolkodtam, kiment és vala-
honnan egy rejtékből behozta a törzs-
könyvet. Minthogy az előző este Molière
kiadalmos, dacos, igazságát szenvedő ele-
téről olvastam, az ő nevét irattam be a
négyes számú komité könyvébe és meg-
mondottam, hogy minden jóvedelmemnek
a negyedét pontosan be fogom fizetni.

„Ez kevés — jegyezte meg valaki. Na-
gyon kevés. Mi harminc százalékát ad-
juk a jóvedelmeknek.”

Nem takarékosagból, inkább kíváncsi-
ságból kérdeztem meg, hogy mire köl-
tix a pénz. A röpiratokat egészen primi-
tív lehozó gépen csinálják, csak írószerra
van szükségük.

„Mit gondolsz Molière elvtárs, ha va-
lahogy mégis bajba keveredsz és azt sem
tudod, milye csodák segítségével men-
kedtél ha majd megnyílik előtted a börtön,
vagy már a rendőri fogdából kijut-
hatsz azt hiszed ezt állami pénzekből csinál-
ták?”

Megígérem, nétlenségemre való tekin-
tetel, hogy harminchárom százalékot
adok Eddigi keresetemnek ezt a hánya-
dát azonnal ki is fizetem

Most kivételek és kioktattak az őjrát
minden csefögására. Kisse szitált a
tavaszi eső, az uccákon alig járt valaki.

A tér fölől patrui bukkan: föl.

„Fogj karon Molière, mert én most
részeg vagyok!”

Mire a katonához értünk már re-
kedten énkelt és káromkodott, mint
egy szabályszerű alkoholista.

„Igazolványt!”

Kikötötte a céduláját és egyuttal egy
skatulya cigarettát. A patrulvezető kö-
rülnézett és átvette a füstölmi valót

„Más nincs?”

„Elytársam ekkor beszűntette egy pil-
lanatra a komédiát.

„Nincs!”

„Ne ordíts, gyön a rendőrt!”

A patrul rendezkedett, a katonák al-
mentek.

A rendőr nem szók semmit, mentünk
vissza. Utközben a társam elmondotta,
hogy a patrulvezető megbízható föld-
munkás, népfőlkelő. Így is kapja a „por-
tékát” és a kaszárnyában odalopja a bak-
kák, vagy öregek holmijai közé.

Mire visszamentünk, a sokszorosító
gépén már szaporán másolták a felhiva-
sokat.

Megint levelet kaptam Magdától. Me-
gint szívesen és szimpatikusan ír Gri-
gorról. „Sokat kell tanulnom — írja —
mert kitérítéssel szeretnék vizsgálni és
ha felkerülök a fővárosba és helyt adnak
egy iskolában, nem akarnék minden te-
kintethen protekciók lenni. Grigor teg-
nap erős lázban volt, a vállán kapott seb
nehezen gyógyul, az orvosok azt mond-

ják, még komplikáció is beállhat és ak-
kor vege. Én nem szeretném, ha ez így
történne, elvégre, kint az ellenség előtt
szerezte ezt a baját és ez rokonszenven
mindenkit nyelje.”

Ugy vélem, tisztán látok. Magdának
imponál a harctér. Imponál, mert nem
ismeri, csak innen, ahonnan háborus
reklámmal s terrortal zavarják ki az em-
bert. El fog mulni a háboru, el fog mul-
ni, olyan megrázkodtatásokkal, ame-
lyeknek végén azután mi leszünk a fel-
színen és ekkor Magda is látni fogja a
különbséget. A Grigorok hősiessége gé-
pies, akaratlan és szellem nélküli. Amit
mi akarunk, abban a léleknek és jellem-
nek, főleg az emberi szeretetnek van
szerepe. Minél több rokonszenves sort
fogok olvasni tőle Grigorról, annál meg-
feszíteteb munkát akarok kifejtetni és
bizom benne, hogy felém fog irányulni
majd a szimpátiája. Kell, hogy ideirá-
nyuljon, ha a szellem munkájának te-
kinti magát. Milyen jó lenne lapot sze-
rezni, hogy elhelyezhessem a verseit. Hi-
szen, ha itt lesz, bizonyára el fogja felej-
teni ezt az ostoba frátert, akinek egyet-
len érdeme, hogy egy ellenséges golyó
véletlenül vállon kapta.

Hallottam, hogy nemsokára nagy kór-
házinspekció lesz és ilyenkor napokig
nem lehet majd távozni a kórházból. Ez
feltétlenül baj, mindenben megakaszt és
ki tudja, megmaradhat-e továbbra is
ezzel a kormányozható vaksággal.
Szerencsére itt van még mindig Fromm
Ferenc, nem is fog oly gyorsan elkerülni
Pestről. Nem az a fiu, akít olyan köny-
nyen ki lehet a veszedelmekbe küldeni.

Végre megismerkedtem a nagy demok-
ratával. Bejött Fülöphöz, akít éppen
meginterjúvoltam. A nagy demokrata,
akít a képviselőházban már láttam és
egy felszólalását élveztem is, olyan hó-
dolattal fogadta a tanácsnok ur tiszte-
légseit, mint egy fejedelem. Leereszkedett
a fotelbe és mindjárt rántamadt, miért
nem foglalkozom eléggé a demokraták

**Kénsav, sósav,
salétromsav,
accumulatorsav**
minden erősségben, vagontételben és ballo-
nokban, gyári lerakatokban,
legolcsóbban kapható:
Ullmann József és Fia
vegyszer import Oradea. — Telefon: 6-77.

városi terveivel, miért nem irunk bőve-
ben és kimerítőbben elvbarátai felszólá-
sairól. Ezt a követelést szellemes szó-
fordulatokkal intézte hozzám.

A Komité tagjai nagyon haragudtak
rá, valahányszor szó volt róla, mindig
gúgós és gyűlölködő embernek aposztro-
fálták, aki azzal, hogy a demokrácia
zászlóját lobogtatja, csak kerékkötője az
ország haladásának. Azt mondták nin-
csenek is rendes hívei, senki nem áll be-
kedéséből melléje, mindenki az érdekeit
keresi. Aki körülötte van, megannyi há-
lyag.

„Kedves képviselő ur. — mondtam
— én még nem tartok ott, hogy önállóan
rendelkezsem a rovat fölött. Ha van va-
lami rekriminációja, akkor tessék a
szerkesztőhöz fordulni, azonban én a
magam részéről is nagyon tartózkodóan
írnék a demokratákról. Megbocsásson,
hogy a szemébe mondom: az egész de-
mokrácia ebben az országban az ön
szónoki zsenialitásából és egyéni tiszte-
ségéből áll. Ön mögött már csak kisebb-
nagyobb koncleső sakálók kullognak.

Dingmann Fülöp ráammerdt. Al-
lítottam a nézősét. Az elvbarátok kioktat-
tak, hogy nem szabad tekintély-imádónak
lennem, sőt ellenkezőleg, minden alkalmat
meg kell ragadni arra, hogy a leg-
imádottabb bálványokat is lerontsuk.
Leleplezzni őket, rontani a világ előtt er-
kölcsei hitelüket, kompromittálni. Ez
szocialista parancs.

(Folyt. következík.)

8 HALLATLAN OLCSÓ KÖNYVCSOPORT

Bármely csoport azonnal rendelve **98 LEI** Nyári könyvakoló Amlg a készlet tart

1 Babits Mihály:
Pávatóllak
Leroux: Halál után
Fodor László:
Fuvolás férfi
Knut Hamsun: Szerelem
rabszolgái
Ruttkay György: A nagyvilági nő
5 kötet — 742 oldal.

4 Krúdy Gyula:
A podoláni kísértet
Shaw: Fanny első szin-
darabja
Kosztolányi: Béla, a buta
Szomory Dezső:
Szabóky Zsigmond Rafael
Ignotus: Egy év történelem
5 mű — 762 oldal.

7 Móricz Zsigmond:
Egy akol, egy pástor
Bródy Sándor: A dada
Kabos Endre:
A Rubin-gyár
Armont és Gerbidon:
A gyémántkőszőrűs
4 mű — 594 oldal.

2 Móricz Zsigmond:
Aranyos öregek, Tökmag,
A kapuban, Politika
Gróh István:
Nobel Árpád kalandjai
Lengyel Menyhért:
Sancho Panza királysága
Pierre Wolff: Naplemente
Schiller Ottó: Biológiai esztétika
5 mű — 832 oldal.

5 Tersánszky J. Jenő:
A repülő család
Cholnoky László:
Piroska
Balzac:
Sarrasine-Facino Cane
Wachthausen és Reuillard:
A negyvenéves asszony
Fiers és Croisset: Hazatérés
5 mű — 684 oldal.

8 Gorkij: Gyermekéveim
Méray-Horváth K. I.
Két primadonna
Szini Gyula: A smaragd
Füst Milán: Nevetők
4 mű — 770 oldal.

3 Krúdy Gyula:
A betyár álma
Hawthorne:
A skárlát betű
Piüschow:
A csingtaui repülő
Lekatos László: A zafirgyűrű,
A kényes kisasszony, 1870
4 mű — 834 oldal.

6 Babits Mihály:
Levelek Iris koszorújából
Bródy Sándor:
Egy férfi vallomása
Szederkényi Anna:
A végzet és egy i baba
Kádár Endre: A szeretem elmegy
Fáy András: A vér
5 mű — 600 oldal.

Ezt a szolványt vágja le, töltse ki, küldje be
T. Lapage könyvkeresék. Címj Amit a szolványból
nem kíván, törölje
Kérem utánvétel a „Hallatlan olcsó könyv-
csoport” következő számait _____
itt levágandó!
Név _____
Cím _____
Ha a kért csoportok valamelyike közben el-
togyott, helyette a következőkből kérek:

SZF
K
Féle
Negy
Egy
X. évfoly
1929
* 50

Husz

Egyénben
partí kormá-
nak végesza-
a parlament
vezett legsu-
megszavazás-
zok idő így-
tok zuhatags-
ez a szempe-
ad alkalmat.
Mert ha f
parlamentit
hezen mem-
kint osztotta
gálásra k
Nem tuozu-
törvényhozás-
ban legalább
venyerőre. T
man még a
képviselek é
vegigolvassá-
get. Komoly-
rűt megvita-
vezet és a h
néhány napo-
tatta a kama-
mésztesen e
elég arra, ho-
íves és fogja
vényesülhess-
helyzet a töb-
javaslatokkal
egy rövid or-
parlament t

Hamarjáb-
felsorolni m
a melyekből
A munka eg-
melég és az
mentérek ör-
restből és az
hírv hallatlá
a törvénygy-
hany képvise-
lényos abstru-
minden váit
a szönyegre
Ilyenform-
kile törvénn
ni, vajjon te
szegényebbek
szöglől kell
részről a kot-
zetben volt
gramjához h
valósággal
hálmaz törv-
nagy sietség
fusok marac-
lathán, ame-
lletta az or-
a kisebbségi
zet még egé-
egy jól elrejt
az egyforma-
pedig a kise-
nem volt rá
alapjában v
épülő törvén-
elmozdésból.
vult kakukfi
vények gyak-
nek, csak a
nyeresség, va-
volhetjük el-
Ezért nem
szíteni az e
Egy dolog hi